

ה
ע
ת
פ

האגף לשלטון מקומי, משרד הפנים, ירושלים.
סגן הממונה על מחוז המרכז, רמלה.

יד' באייר תשי"ד
17.5.54

מספר - מ/94/17

ד ה ו ך
=====

הנדון: תזכיר לנשיא מחושבי מעברות ב' וג' ברמלה.

סמוכין: מכתב מס. 11989-6600 מיום 16.4.54.

להלן הערוחי לתזכיר שהוגש לנשיא בעת בקורו ברמלה ע"י חושבי מעברות ב' וג':

א. תנאי הדיור - הצפיפות בצריפונים בהם גרים חושבי המעברות היא קשה ללא ספק אולם אינה גורעה מזו השוררת ביתר המעברות בארץ. משפחות המוכות עד 5 נפשות גרות בצריף בעל חדר אחד על שטח של 19 מ"ט ואילו משפחות בנוה 5 נפשות ומעלה משוכנות בצריף המחולק לשני חדרים על שטח של 24 מ"מ. במספר מקרים הוקצבו למשפחות גדולות שני צריפונים. חברת "עמידר" שהנה בעלת המבנים אינה רואה כל אפשרות להכניס שיפור בתנאי הדיור הקיימים, נוקטת בשיטה שבמידה ומשפחה עוזבת את המעברה מפרקים מיד את הצריף כדי למנוע כניסת משפחה אחרת במקומה. כן נמסר לי כי החברה נוקטת גם בצעדים משפטיים לגבי המטרבים לשלט שכר דירה, אולם לא כלפי משפחות המוכרות כמקרים סוציאליים בהתאם לאישור הלשכה הסוציאלית של העירייה.

ב. הנקיון במעברות - במעברה ב' מועסקת עגלה בהוצאת האשפה משך 5 ימים בשבוע ובמעברה ג' משך 3 ימים בשבוע. לפחות פעמיים בשבוע מוריקים את פחי האשפה הנמצאים ברחובות. לא פעם חודש מלאי החביות לאשפה לאחר שאלה נגנבו, וכפי שיש להניח, ע"י חושבי המעברה.

ג. הורקת בורות השופכין המבוצעת ע"י חברת "עמידר" אף היא בהחלט משביעה רצון. בחודש אפריל בלבד הורקו 74 בורות. לשכת הבריאות המחוזית מציינת במכתבה לעירייה שהמעברות ברמלה, על אף הליקויים, מהמסודרות ביותר באזור הן מבחינת נקיון הרחובות והן בהוצאת האשפה.

ד. כבישים ותחבורה - בשתי המעברות קיימים כבישי קורקר ואלה מחוברים האחד (מעברה ג') לכביש ת"א - ירושלים והשני (מעברה ב') לרחוב פנימי בעיר. נמסר לי מחברת "אשד" כי לפי דרישת העירייה סודרה תחבורה למעברה ג' זו המדחיקת מהעיר 2½ ק"מ אולם מחוסר נוסעים הופסק השרות פרט למכונית אחת בשעה 6 בבקר המסיעה פועלים העירה. במכונית זו נוסעים לא יותר מ-15 - 10 פועלים.

ה. הגון ותרבות - עיריית רמלה לא הנהיגה כל אגרת חינוך או תשלום רישום לבתי ספר כפי שמקובל במרבית הרשויות המקומיות; מכאן שאין אמת בטענה שגורמים כספיים מונעים ילדים מבקר במוסדות החינוך. נמסר לי כי העירייה אף שלחה התראות להורי ילדים, חושבי המעברות, על אי מילוי הוראות חינוך חובה.

כך נמסר לי שלא קרה מקרה שילד בגיל 5 לא ייקלט בגן ילדים מפאת חוסר אמצעים.

ו. תשלום מסים - העירייה החלה בגביית מסים מחושבי מעברה ב' רק בשנת 1953/54 וגם זה לפי שיעורים מינימליים. ההיטל הוא ארנונה כללית בשיעור 750 פר' לצריף ו-500 פר' עבור צריכת מים כולל הגינה. עד כה לא הצליחה העירייה לגבות המסים הנ"ל אף מ-20% מחושבי מעברה זו ולא תמיד יש לזקוף אי תשלום לחוסר אמצעים.

מחושבי מעברה ג' לא נגבתה עד כה אף פרוטה אחת אף כי החוקת השרותים ורכישת המים ע"י העירייה מחב' "מקודות" עולה לה בטכומים ניכרים. נמסר לי כי עד כה לא נקטה העירייה בכל צעדים

משפטיים לגביית המסים פרט לפעולת הסברה המתנהלת בקרב יושבי המעברות.

1. שרות רפואי ועזרה ראשונה - במעברה ב' אשר מספר אוכלוסייתה גדול יותר קיימת מרפאה של קופת חולים הכללית בה פועל רופא וחובשת. כן מחזיקה העירייה מרפאה עירונית המגישה עזרה וטיפול רפואי הינט לכל מחוסרי אמצעים בעיר ובמעברות. ברשות אתחנת מגן דוד אדום שני אמבולנסים המגישים עזרה לכל קריאה בין בעיר ומחוצה לה לפי הדרישה. לא ידועים מקרים שעזרה לא הוגשה בזמן.
  2. ס ע ד - בשחי המעברות קיימים סניפים של לשכת הסעד העירונית, המספליים בשעה זו כ-550 נזקקים. האמצעים העומדים לרשות לשכות הסעד מקורם בהקצבה משרד הסעד אולם אלה מצומצמים למדי ורחוקים מלספק את הדרישה. העירייה בשיתוף עם גורמים כגון מלבן והסוכנות היהודית משתדלים לשקט את המקרים הטוציאליים במידה האפשר ע"י סדורם בעבודות מתאימות והענקת רשיונות לעסקים.
  3. ח ש פ ל - נכון הוא שבמעברות אין רשת השמל כמו שאין גם בהרבה מקומות בעיר גופה. החקנה רשת השמל במעברות כרוכה בהוצאה של למעלה ממאת אלף ל"י וברור שאין באפשרות התושבים לגייס סכום זה אילו אף נמצא מוסד שיקבל על עצמו את הדאגה לרשת השמל.
  4. א ב ט ל ה - אין ספק שמצב האבטלה במעברות הנו קשה וזה באותה מידה כמו בעיר. התפתחות העיר בתעשייה במלאכה ובחקלאות אינה מדביקה את גודל האוכלוסייה.
- להלן מספרי האבטלה ברמלה כפי שנמסרה ע"י לשכת העבודה הכללית:

עומק האבטלה					נרשמו במשך החודש	ה ה ד ש
עד 6 ימים	7 עד 12	13 עד 18	מ-19 ומעלה	עומק האבטלה		
47	149	252	484	932 פועלים	מרץ 1954	
50	25	22	34	131 פועלות		
34	147	420	455	1056 פועלים	אפריל 1954	
19	31	28	32	110 פועלות		
					ממוצע יומי 400 פועלים	מאי 1954
					" " 60 פועלות	

אין רישום נפרד לפועלי המעברות.

מכל האמור לעיל ברור הוא כי שחי המעברות בשטח עיריית רמלה מהווה מעמסה כבדה על הרשות המקומית הנושאת בנטל על אף מצבה הכספי הדחוק ועושה כמיטב יכולתה להקלת תנאי החיים על יושביהן.

(-) א. חיון
סגן הממונה על מחוז המרכז רמלה.